

EXPUNERE DE MOTIVE

1. Descrierea situației actuale

Finanțarea partidelor politice și campaniilor electorale este reglementată prin următoarele acte normative:

- LEGEA nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată
- H.G. nr. 10/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale

Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, reglementează finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, precum și controlul finanțării activității partidelor politice și a campaniilor electorale, prin respectarea unor principii precum: principiul legalității, principiul egalității de șanse, principiul transparenței veniturilor și cheltuielilor, principiul independenței partidelor politice și a candidaților față de finanțatori și principiul integrității competiției politice și electorale.

În cazul alegerilor parlamentare 75% din bugetul anual acordat partidelor politice vor fi împărțite partidelor politice, proporțional cu numărul de voturi primite la alegerile parlamentare, respectiv media voturilor valabil exprimate pentru Camera Deputaților și Senat, dacă au realizat pragul electoral.

În cazul alegerilor locale 25% din bugetul anual acordat partidelor politice vor fi împărțite partidelor politice, proporțional cu numărul de voturi valabil exprimate, primite la alegerile locale pentru alegerea consilierilor județeni, dacă au obținut cel puțin 50 de mandate de consilier județean și de consilier.

În baza dispozițiilor legii un partid politic se poate finanța din mai multe surse precum: cotizațiile membrilor de partid, donațiile, legate și alte liberalități, venituri provenite din activități proprii, prin primirea de subvenții de la bugetul de stat și nu în ultimul rând prin contractarea de împrumuturi în bani de la persoane fizice și juridice prin acte autentice notariale, însoțite de documente de predare-primire. La împrumuturi partidele politice trebuie să se asigure că au prevăzut în contract modul și termenul de restituire a sumei împrumutate în maxim 3 ani de la acordarea împrumutului.

Partidele politice și organizațiile teritoriale ale acestora, inclusiv cele constituite la nivelul sectoarelor municipiului București, au obligația de a-și organiza contabilitate proprie, astfel încât operațiunile de încasări și plăți să se efectueze prin conturi bancare, în lei și în valută, dar și în numerar.

În baza normelor metodologice la lege partidele politice pot primi donații în bani din partea aceleiași persoane, în cazul în care valoarea totală anuală a acestora depășește 10 salarii de bază minime brute pe țară, numai prin conturile bancare proprii. Ordinele de plată și foile de vărsământ ale donațiilor efectuate prin conturi bancare pentru partide politice trebuie să cuprindă obligatoriu mențiunea privind donația și partidul politic căruia îi este acordată, datele de identificare ale donatorilor persoane fizice sau denumirile persoanelor juridice, codurile unice de înregistrare sau de identificare fiscală ale acestora, cetățenia sau naționalitatea acestora, după caz.

Nu sunt considerate donații activitățile prestate pe bază de voluntariat în condițiile Legii nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România sau liberalitățile, care nu respectă condițiile de validitate cerute de lege în cazul partidelor politice.

Partidele politice pot avea numai calitatea de împrumutat și în acest sens pot încheia contracte de împrumut de consumație, având ca obiect sume de bani numai prin înscrisuri autentice notariale. În acest caz are obligația de a solicita persoanei juridice care are calitatea de împrumutător prezentarea unei declarații privind datoriile exigibile la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale sau bugetele locale, precum și de a păstra această declarație un termen de cel puțin 3 ani de la data acordării împrumutului. Pentru a face dovada predării-primirii împrumutului este necesară prezentarea oricăror înscrisuri sub semnătură privată care atestă viramentul bancar.

În baza dispozițiilor acestei legi este reglementată finanțarea publică a partidelor politice, însă în realitate partide care pot fi finanțate cu adevărat în baza acestor reglementări sunt partidele parlamentare, restul partidelor neparlamentare neavând posibilitatea de a reală de a se folosi de aceleași beneficii.

Capitolul III din Legea 334/2006 republicată are ca obiect de reglementare finanțarea publică subvenții de la bugetul de stat. Din păcate, sistemul de finanțare al partidelor politice în baza subvenției de la bugetul de stat a ajuns treptat de la viziunea de sprijin financiar la cea mai importantă sursă de venit din care acesta se susțin.

Partidele politice primesc anual subvenție de la bugetul de stat, iar suma alocată anual este de cel puțin 0,01% și de cel mult 0,04% din produsul intern brut. Legea acordă și un nivel mai mare al subvenției acordate pentru partidele politice care promovează femeii pe listele electorale, pe locuri eligibile, situații în care suma alocată va fi majorată dublu proporțional cu numărul mandatelor obținute în alegeri de candidații femeii.

Criteriile în funcție de care se acordă subvenție de la bugetul de stat sunt următoarele: numărul de voturi primite la alegerile generale pentru Camera Deputaților și Senat și numărul de voturi primite la alegerile generale pentru autoritățile administrației publice locale.

În baza dispozițiilor legii analizate din păcate se ajunge la o discriminare pozitivă între partidele politice în sensul că pentru unele partide și contribuțiile candidaților sunt rambursate din subvenția privită de la bugetul de stat, pe când pentru partidele politice care nu ating pragul electoral, indiferent de tipul de alegere la care participă, această situație nu se aplică.

În baza dispozițiilor art. 25 alin. (1) din lege partidele politice pot utiliza veniturile, care provin din subvenții de la bugetul de stat pentru următoarele destinații: cheltuieli materiale pentru întreținerea și funcționarea sediilor; cheltuieli de personal; cheltuieli pentru presă și propagandă; cheltuieli privind organizarea de activități cu caracter politic; cheltuieli de deplasare în țară și în străinătate; cheltuieli pentru telecomunicații; cheltuieli cu delegațiile din străinătate; cheltuieli cu cotizațiile datorate organizațiilor politice internaționale la care este afiliat partidul politic; investiții în bunuri mobile și imobile, necesare activității partidelor respective; cheltuieli de protocol; cheltuieli de birotică; cheltuieli cu comisioane bancare; cheltuieli cu chiriile și utilitățile sediilor; cheltuieli de întreținere și reparații auto; cheltuieli cu prime de asigurare; cheltuieli de transport; cheltuieli cu combustibili și carburanți; cheltuieli cu producția și difuzarea de spoturi publicitare; cheltuieli cu consultanță politică; cheltuieli cu consultanță juridică; cheltuieli cu sondajele de opinie naționale și locale; cheltuieli cu onorariile avocaților, executorilor și experților; cheltuieli cu taxele de timbru și cheltuieli cu taxele mărcilor înregistrate.

O altă reglementare, care ridică probleme și pe care considerăm că este necesar să o abrogăm, reglementată de art. 25 alin. (1) lit y) este legată de acoperirea inclusiv a cheltuielilor de penalități din veniturile, care provin din subvenții de la bugetul de stat, fapt care nu mai justifică aplicarea sancțiunii ca atare întrucât are să rămână fără obiect.

Din cauza modului în care legiuitorul a ales să elaboreze acest act normativ de ajuns să creeze mari inechități între partidele politice în funcție în primul rând de factorii de ordin ierarhic și în funcție de poziția pe care o ocupă pe scena politică. Astfel prin aplicarea dispozițiilor acestei legi s-a ajuns la situația ca în cadrul finanțării companiilor electorale subvenția din bugetul de stat să fie de fapt chiar unica sursă de investiție, fapt care duce la situația anacronică ca un partid politic în loc să primească doar o formă de sprijin să ajungă la situația de a-și îndeplini misiunea pe scena politică doar cu banii primiți de la bugetul de stat. Ori nu este normal ca activitatea unui întreg partid, care trebuie să se sprijine pe mai multe posibilități de a se finanța să ajungă la situația de a primi bani pe care statul la rândul lui îi colectează de la populație. Din acest motiv am considerat necesar să limităm situațiile pentru care se alocă subvențiile de la bugetul de stat.

Din păcate, cel mai grav aspect constă în faptul că partidele politice se pot folosi de puterea mass - mediei prin manipularea publicului prin intermediul încheierii unor contracte de propagandă în care sunt introduse cheltuielile pentru presă. Această anomalie trebuie stopată, întrucât s-a ajuns

în situații în care sume enorme de bani sunt pompate în cadrul companiilor de presă scrisă, TV sau radio pentru a face diverse reclame. Astfel asistăm la o manipulare grosolană a presei, care oricum nu mai este demult cu adevărat independentă și imparțială și se ajunge la impunerea unor informații care pot fi ori distorsionate, ori false ori folosite cu scopul de a obține niște rezultate în plan electoral.

2. Schimbări preconizate prin implementarea proiectului normativ

Prin modificările și completările propuse în legea voluntariatului se urmărește obținerea următoarelor îmbunătățiri aduse legii, respectiv:

1. La CAPITOLUL III: Finanțarea publică Subvenții de la bugetul de stat, se schimbă nivelul de finanțare din bugetul anual acordat partidelor politice de la 75% la 65%, proporțional cu numărul de voturi primite la alegerile parlamentare, respectiv media voturilor valabil exprimate pentru Camera Deputaților și Senat, dacă au realizat pragul electoral permițând astfel ca și partidele nonparlamentare să aibă un mai mare acces la subvențiile de la bugetul de stat pentru susținerea activității. Considerăm că aceasta este o măsură de echilibrare financiară în rândul tuturor partidelor pentru a permite ca și partidele mici, să își dezvolte activitatea și să își crească șansele de a deveni partide parlamentare.
2. De la nivelul de 25% din bugetul anual acordat partidelor politice se diminuează la 20% proporțional cu numărul de voturi valabil exprimate, primite la alegerile locale pentru alegerea consilierilor județeni și consilierilor din cadrul municipiului București, dacă au obținut cel puțin 65 de mandate de consilier județean și de consilier din cadrul municipiului București, cu 15 mandate mai puțin decât în forma actuală a legii.
3. La art.25 alin. (1) se abrogă lit.c), l) și y) și astfel nu se mai utilizează subvenții de la bugetul de stat cu următoarele destinații: cheltuieli pentru presă și propagandă, cheltuieli cu comisioane bancare și cheltuieli cu penalitățile.
4. Din subvențiile de la bugetul de stat se mai susțin doar cheltuielile cu chiriile, fiind eliminate cele pentru utilitățile sediilor.
5. Curtea de Conturi va controla legalitatea validării sumelor în vederea rambursării către competitorii electorali în termen de 30 de zile de la data finalizării controlului finanțării campaniei electorale de către Autoritatea Electorală Permanentă, eliminând situația prezumtivă și transformându-o în obligație.
6. Situațiile financiare anuale, întocmite de partidele politice, sunt supuse integral auditului statutar, care se efectuează de către auditorii statutari, persoane fizice sau juridice autorizate, în condițiile legii. Deci nu se va aplica controlul doar pentru cheltuielile efectuate din subvențiile de stat, ci se va lărgi aria de auditare pentru toate aspectele financiare.

Impactul social - vizează aspectele de ordin psihologic ce constau în conștientizarea importanței modului în care partidele politice pot folosi subvențiile de la bugetul de stat, situațiile în care acest sprijin dispare în special în propagandele ținute la nivelul întregii mass- media, unde manipularea este uriașă și unde este necesar ca jurnaliștii să rămână independenți și imparțiali și să nu acționeze la comandă. De asemenea și modificarea acordării procentuale a finanțării în funcție de rezultatele alegerilor poate prezenta o modificare adusă în favoarea echilibrării balanței între partidele mari și puternice și cele care sunt mai noi și mai puțin finanțate și încă nu au rezultate bune la alegerile locale și parlamentare.

Impactul macroeconomic - Nu este cazul.

Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat - Nu este cazul

Față de argumentele prezentate mai sus, vă înaintăm spre dezbatere și aprobare proiectul normativ de modificare și completare a Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată.